

Archeologienota met beperkte samenstelling

Sint-Truiden: N3 x N80
Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling Sint-Truiden N3 x N80: Verslag van Resultaten

Auteur

Emmy Van Laere

Erkende archeoloog

Margot Vander Cruyssen (2015/00047)

BAAC-Projectnummer

2019-0591

Plaats en datum

Gent, 3 mei 2019

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1122

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

1	Bureauonderzoek.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1.1	Administratieve gegevens.....	1
1.1.2	Juridisch kader en onderzoekstraject	4
1.1.3	Aanleiding	4
1.1.4	Huidige situatie	5
1.1.5	Geplande werken en bodemingrepen	7
1.1.6	Randvoorwaarden	8
1.2	Werkwijze en strategie	14
1.2.1	Onderzoeksvragen.....	14
1.2.2	Heuristiek.....	14
1.3	Assessmentrapport	16
1.3.1	Bodemkunde	16
1.3.2	Historisch kader	18
1.3.3	Recente geschiedenis.....	22
1.4	Besluit	26
1.4.1	Datering, interpretatie en archeologische verwachting.....	26
1.4.2	Potentieel op kennisvermeerdering	26
1.4.3	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	26
2	Samenvatting	28
3	Lijst met figuren.....	29
4	Lijst met plannen	29
5	Lijst met tabellen	29
6	Bibliografie.....	30
7	Bijlagen	31
7.1	18050031_I_AFB_01-OPB01.....	31
7.2	18050031_I_AFB_01-OPB02.....	31
7.3	18050031_I_TDP_01_TDP	31
7.4	18050031_I_WEG_01-01	31
7.5	18050031_I_WEG_01-02	31

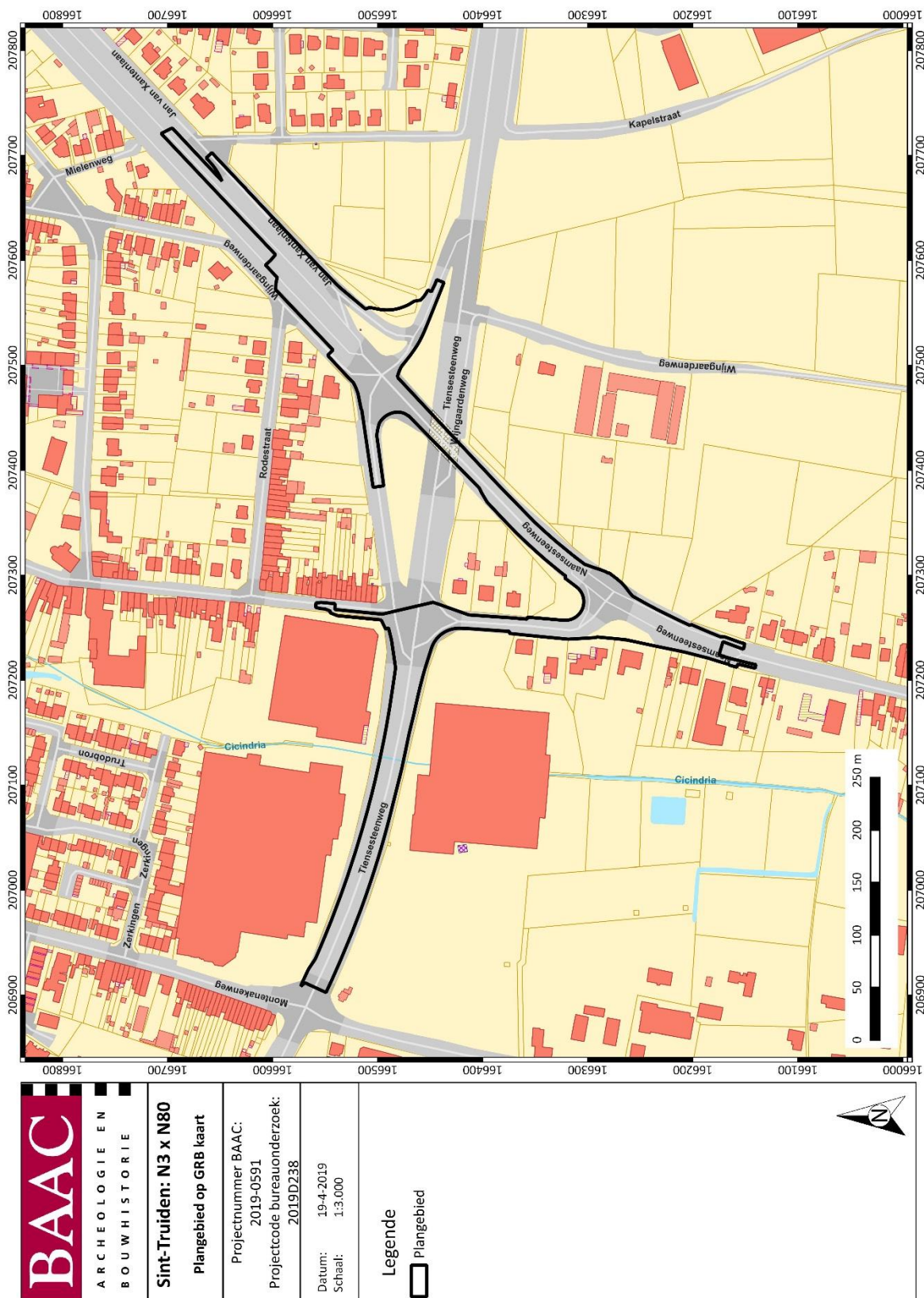
1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Sint-Truiden, Knooppunt van de N3 met de N80		
Ligging	3800 Sint-Truiden, Limburg, Knooppunt van de N3 met de N80		
Kadaster	Sint-Truiden, Afdeling 3, Sectie E, gedeeltelijk 458B, verder enkel openbare wegenis		
Coördinaten	Noordwest:	x: 206909	y: 166567
	Noordoost:	x: 207712	y: 166654
	Zuidwest:	x: 207203	y: 166155
	Zuidoost:	x: 207579	y: 166449
Projectcode BAAC Vlaanderen	2019-0591		
Bureau- onderzoek	Projectcode	2019D238	
	Erkend archeoloog	Margot Vander Cruyssen (Erkenningsnummer: 2015/00047)	
	Betrokken actoren	Emmy Van Laere (archeoloog)	
	Betrokken derden	/	

¹ AGIV 2019e

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)² (1:1; digitaal; 19-04-2019)

² AGIV 2019a

1.1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving.

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een heraanleg gebeuren van het knooppunt van de N3 en de N80 om de doorstroming van het verkeer beter te regelen. De geplande werken situeren zich grotendeels binnen de reeds bestaande wegenis.

De totale oppervlakte van het plangebied *Sint-Truiden: N3 x N80* bedraagt ca. 37.210 m². Het valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³

Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor 'beschermde onroerend erfgoed' opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied in een woon- of recreatiegebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt en de ingreep minstens

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2019

1.000 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte werd genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.1.4 Huidige situatie

Het plangebied omvat drie knooppunten tussen de N3 en de N80. De N80 is een gewestweg die de provincies Namen, Luik en Limburg verbindt met elkaar. De gewestweg reikt van Namen tot Hasselt en is in totaal 66,5 km lang. Deze weg kruist de N3, deze loopt van Brussel naar Luik tot in Aken. De N80 omvat twee maal twee rijstroken met een tussenliggende berm. Deze berm is onverhard en voorzien van een vangrail. Bomen en verlichtingspalen zijn afwisselend ingepland. De pechstrook is eveneens aanwezig, maar niet voor de volledige weg. Een fietspad langs de weg is op sommige plaatsen aanwezig. De drie knooppunten omvatten op- en afritten.

Plan 3: Plangebied op meest recente orthofoto⁴ (1:1; digitaal; 19-04-2019)

⁴ AGIV 2019d

1.1.5 Geplande werken en bodemingrepen

De opdrachtgever plant op het terrein de vernieuwing van drie knooppunten tussen de N3 en N80 te Sint-Truiden. De heraanleg en vernieuwing van deze knooppunten moet de doorstroom van het verkeer verbeteren. De plannen zullen per zone in hoge resolutie meegegeven worden in bijlage. De zwart gearceerde delen die te zien zijn op de plannen zullen niet heraangelegd worden (zie Figuur 1, Figuur 2 en Figuur 4). De verkregen typedwarsprofielen zullen ook in bijlage meegegeven worden. Het plangebied kan onderverdeeld worden in drie zones waar werken zullen plaatsvinden (Plan 4):

Zone 1:

In zone 1, ter hoogte van de Jan van Xantenlaan, wordt een op- en afrit volledig opgebouwd. Het deel van de rijweg van de N80 zal vernieuwd worden. Voor de op- en afrit die opgebouwd wordt, zal ook een boom in het plangebied gerooid worden (rood kruis op Figuur 1). De oppervlakte waarop de bomen ingepland zijn is ca. 1.000 m². De geplande werken bestaan voor de vernieuwing van de rijweg uit het frezen van twee lagen. Vervolgens komt een nieuwe asfaltverharding in de plaats.

Er zijn drie braakliggende stukken binnen zone 1, die momenteel ingenomen worden door gras. Één stuk zal vervangen worden door betonstraatstenen van 220 x 110 x 100 mm. De andere delen blijven braak. Op het deel waar de bomen nu ingepland zijn, zal de nieuwe op- en afrit komen, rondom zullen betonstraatstenen aangelegd worden.

Verder zal het huidig fietspad worden weggestraald en opgebroken worden. Er zal een nieuwe fietsendoorsteek aangelegd worden. De lichtgrijze stukken aangegeven op Figuur 1 is de rijweg die enkel gefreesd en vernieuwd zal worden. De donkergrijze delen zijn stukken van de rijweg die volledig opgebouwd zullen worden met een maximale diepte van 90 cm. De zwart gearceerde delen zullen niet aangepast worden.

Zone 2:

In het zuidelijke gedeelte van zone 2 zal een nieuw fietspad aangelegd worden (rood op Figuur 2 en voorbeeld op Figuur 3). Dit bestaat uit een cementbetonverharding. Ook in deze zone zal een deel van de weg volledig opgebouwd worden (tot 90 cm diepte). Een ander deel zal vernieuwd worden, opnieuw met het frezen van twee lagen en vervolgens een nieuwe asfaltlaag (lichtgrijs op Figuur 2). De opbouw gebeurt ter hoogte van de op- en afrit, de rest van de wegenis wordt vernieuwd (donkergrijs).

In het noordelijke deel zal het fietspad afgesloten worden van de rijweg door middel van het plaatsen van vangrails. Bovendien zal een nieuw rioleringsstelsel aangelegd worden, dat zal aangesloten worden op het oude. Het gaat om een DWA-stelsel waarbij de diameter van de buis 25 cm bedraagt. Ook hier zal aan de zwart gearceerde delen op Figuur 2 niets gebeuren.

Zone 3:

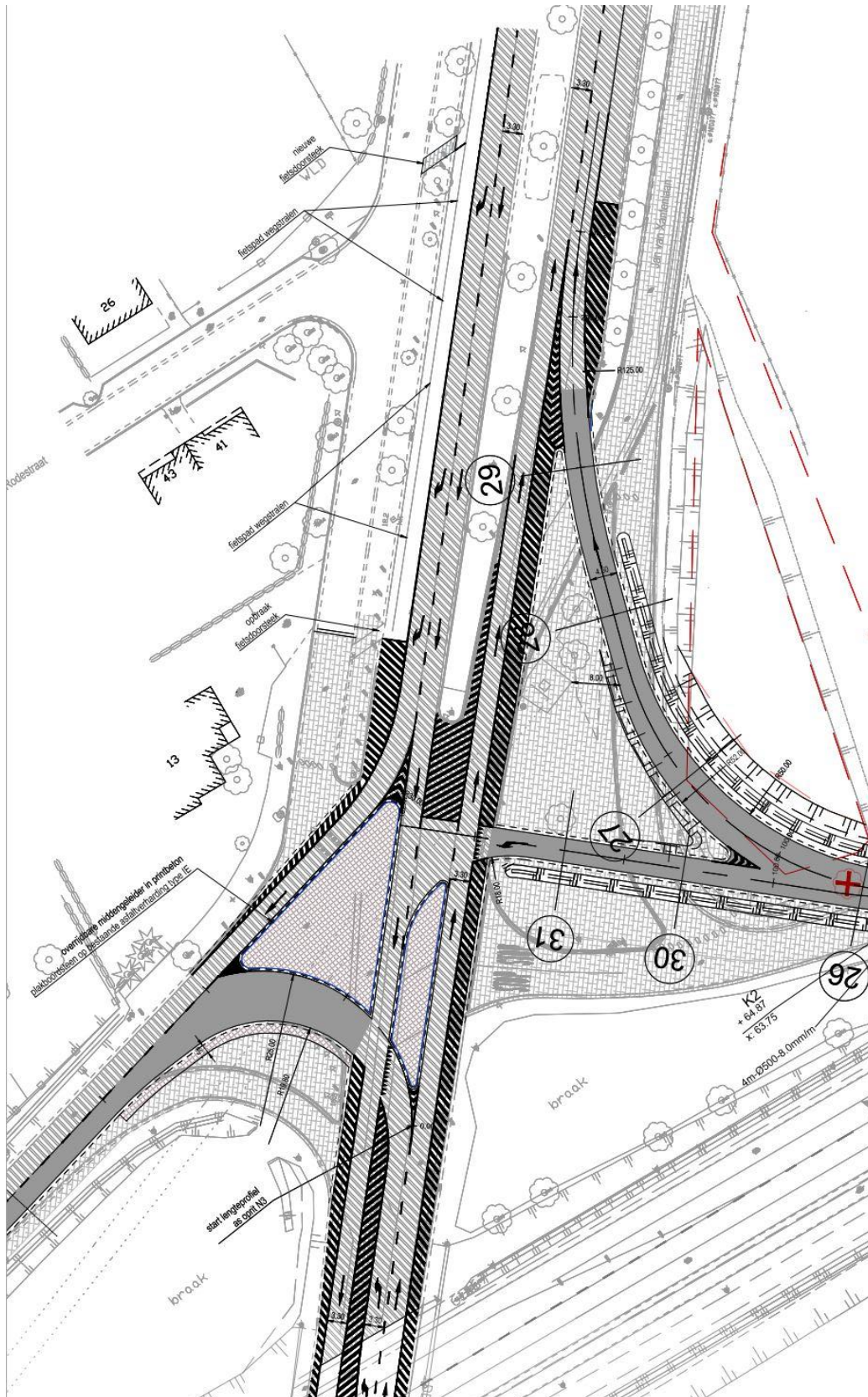
Langs het zuidelijke gedeelte van de weg wordt een nieuw fietspad aangelegd in een asfaltverharding (rood op Figuur 4). Langs de noordelijke kant van de weg zal een fietspad in betonstraatstenen aangelegd worden (zeer lichtgrijs gearceerd op Figuur 4). Een nieuw rioleringsstelsel RWA zal aangelegd worden en aangesloten worden op de bestaande riolering. De gracht die aan de westelijke kant loopt van de weg zal ingebuisd worden (blauw op Figuur 4). Aan de huidige weg zullen geen aanpassingen plaatsvinden.

In zone 1 en 2 zal de bestaande weg dus deels gefreesd worden of opnieuw opgebouwd worden. Aan de hand van de typedwarsprofielen kan besloten worden dat de maximale diepte voor de opbouw van de rijweg 90 cm is. Op sommige delen waar enkel gefreesd zal worden, bedraagt de maximale diepte ca. 70 cm. De geplande werken bevinden zich vrijwel allemaal binnen het huidige tracé van de bestaande wegenis met bijhorende op- en afritten. Op de gedeeltes die nu ingenomen worden als

braakliggend terrein zal één betonverharding aangelegd worden waarbij de maximale diepte 85 cm zal bedragen. Binnen zone 3 zullen enkel zeer kleine en smalle ingrepen plaatsvinden, net aan de rand van het huidige wegtracé.

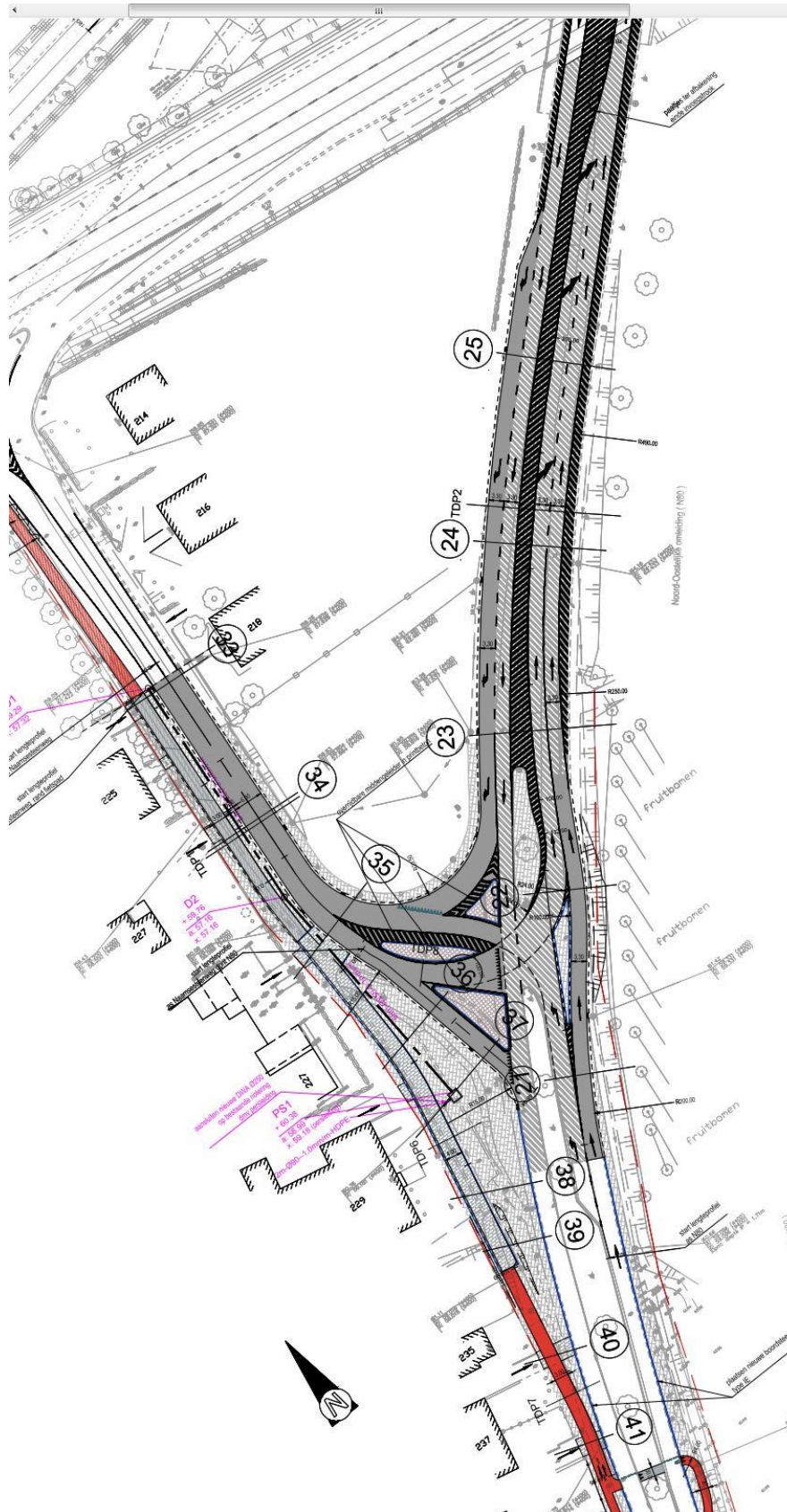
1.1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

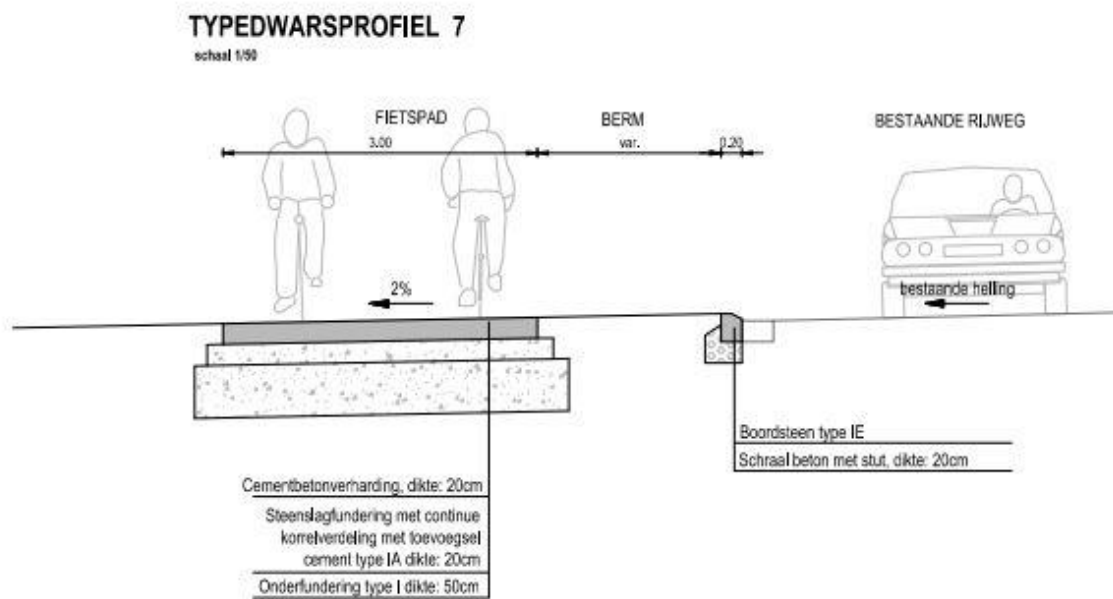
Figuur 1: Geplande werken ter hoogte van zone 1⁵

⁵ Plan verkregen via initiatiefnemer.

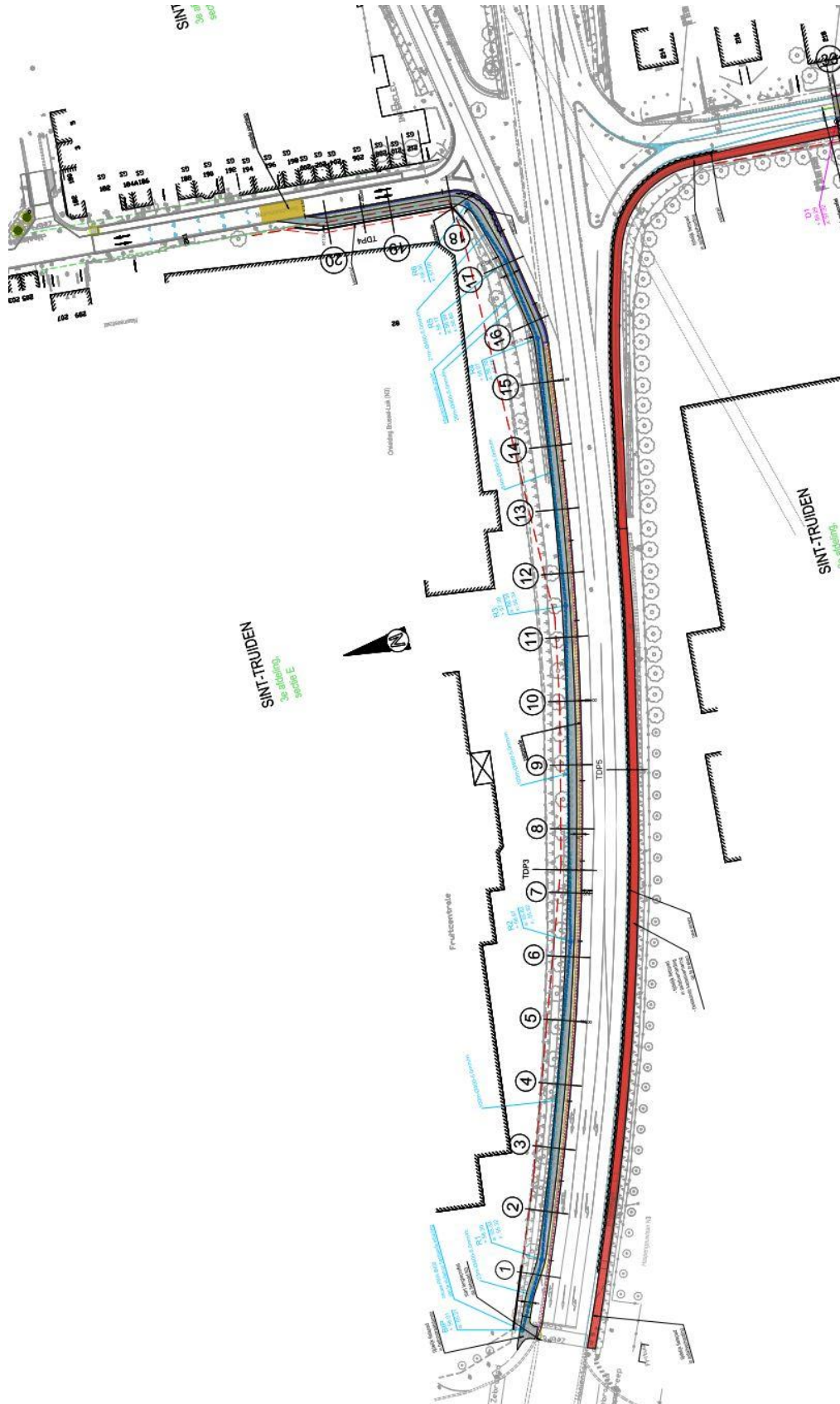
Figuur 2: Geplande werken ter hoogte van zone 2⁶

⁶ Plan verkregen via initiatiefnemer.

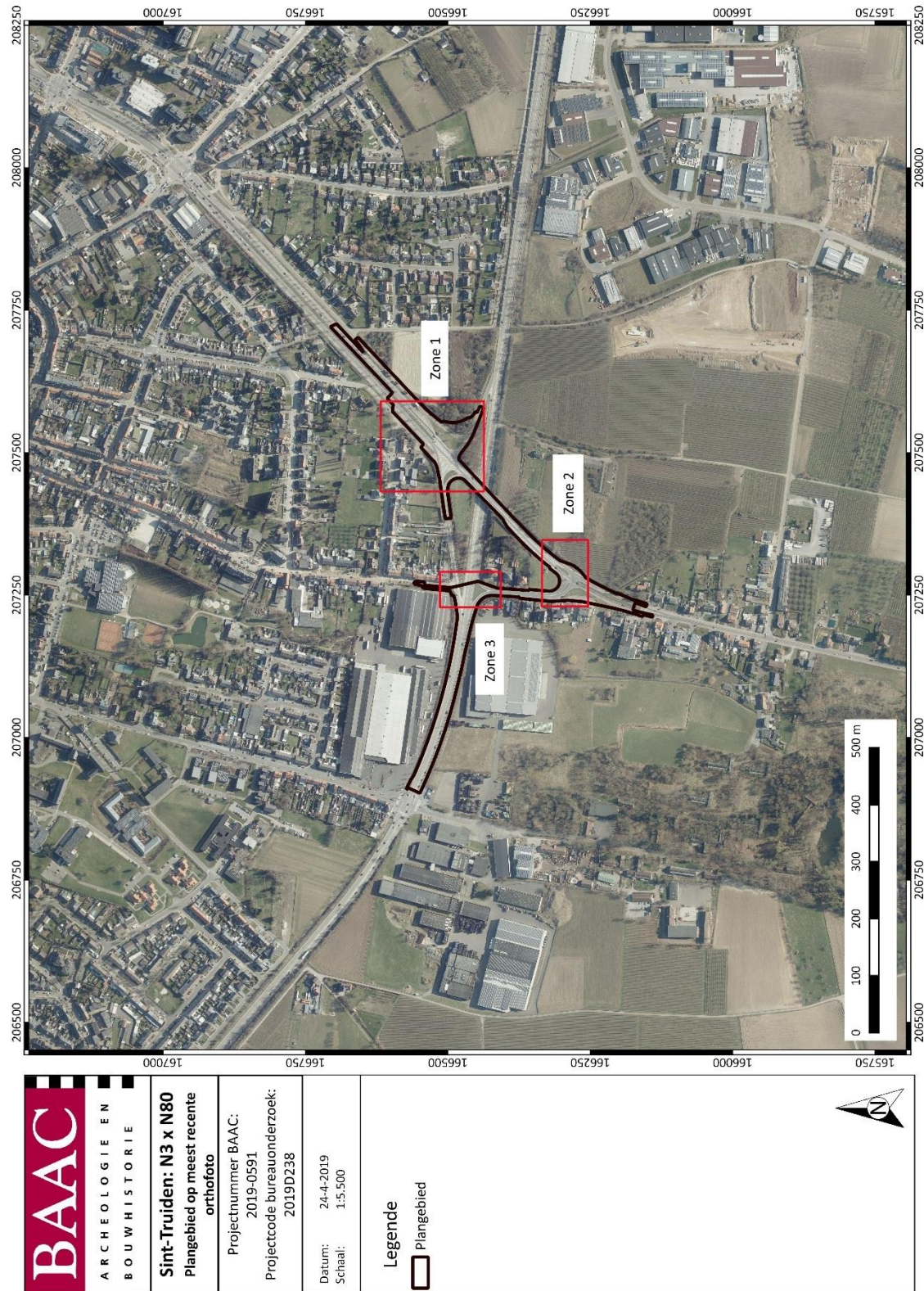
Figuur 3: Typedwarsprofiel ter hoogte van zone 2⁷

⁷ Plan verkregen via initiatiefnemer.

Figuur 4: Geplande werken zone 3⁸

⁸ Plan verkregen via initiatiefnemer.

Plan 4: Plangebied met weergave van de drie zones voor de geplande werken op de meest recente orthofoto⁹

⁹ AGIV 2019d

1.2 Werkwijze en strategie

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een doorslaggevend aspect van de historische beschrijving (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit dat de geplande werken geen verdere verstoring zullen veroorzaken.

1.2.1 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

1.2.2 Heuristiek

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor

de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten.

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Vandermaelenkaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

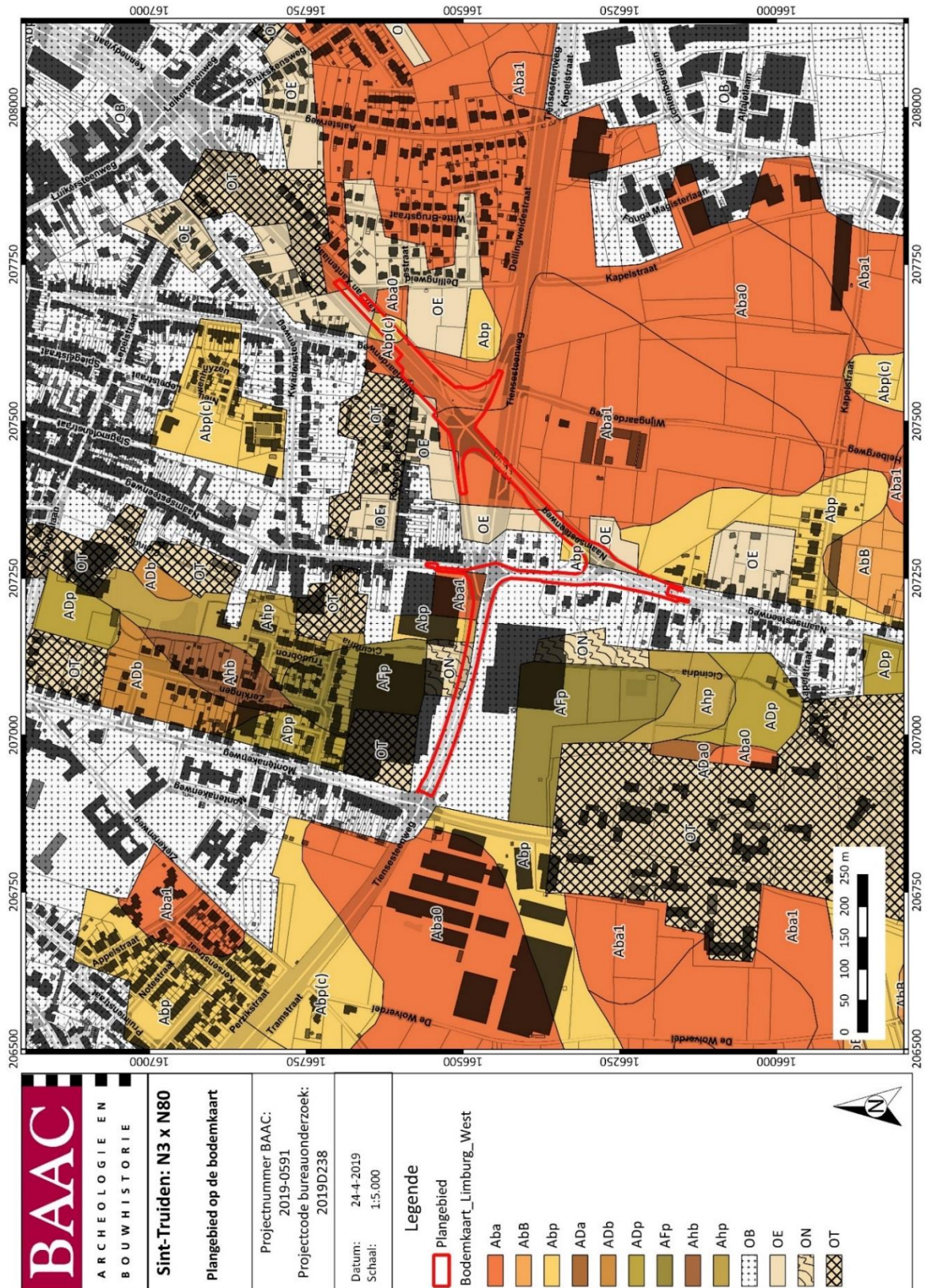
1.3 Assessmentrapport

In een standaard archeologienota wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

Echter, gezien het hier gaat om een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel dieper ingegaan op de historiek van het plangebied. Deze aspecten worden geconfronteerd met de krijtlijnen van de toekomstige werken.

1.3.1 Bodemkunde

Op de bodemkaart van Vlaanderen is te zien dat het plangebied zich grotendeels in vergraven gronden bevindt (OB/OT). Het deel van de N80 bestaat niet uit deze OB/OT maar uit colluviale gronden. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat de informatie uit de bodemkaart is gebaseerd op velddata verzameld tussen 1949 en 1971, m.a.w. vóór de aanleg van de expresweg. De aanleg van de N80 verstoort met vrij grote waarschijnlijkheid de bodem volledig.

Plan 5: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen¹⁰ (1:1; digitaal; 24-04-2019)

¹⁰ DOV VLAANDEREN 2019

1.3.2 Historisch kader

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Sint-Truiden en omvat drie knooppunten van de N3 met de N80. Op de historische kaarten is een deel van de wegenis te zien die ook in het plangebied loopt.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Ferraris (1771-1778)

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van Joseph de Ferraris, een generaal bij de Oostenrijkse artillerie en veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied (Plan 6).¹¹

Reeds op de historische kaarten zien we een wegenis die al deels overlapt met het huidig tracé van de weg die de N3 met de N80 (Naamsesteenweg) verbindt, weliswaar zonder de vele verbindingen en knooppunten. Op de kaart van Ferraris is de weg te zien, gaande van Bevingen naar Sint-Truiden. Deze weg vormt later de contouren voor de N722a. De rest van het plangebied situeert zich in akkerland en het westelijke deel in een boomgaard met een kleine waterloop.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

Een andere 19^e-eeuwse kadasterkaart is de Atlas der Buurtwegen (Plan 7). Deze atlas werd opgemaakt in opdracht van de wetgever en had als doel om ondubbelzinnig aan te duiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹²

Op de Atlas der Buurtwegen zien we dat het wegennetwerk tussen Sint-Truiden en haar randgemeenten is uitgebreid. Het plangebied wordt nu bijna volledig ingenomen door wegenis. Enkel de westelijke arm van het plangebied bevindt zich nog in akkerland.

Vandermaelen (1846-1854)

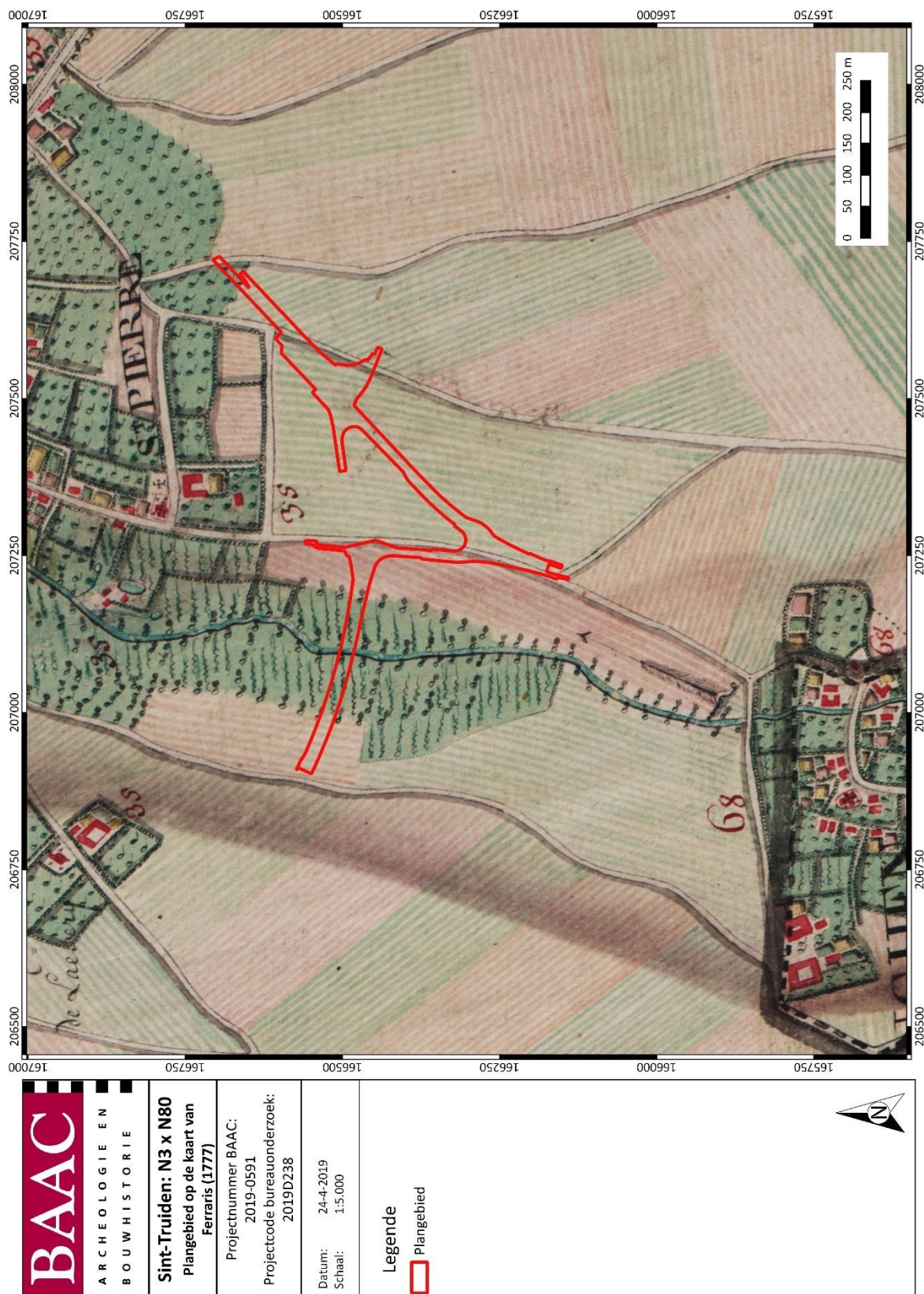
Een volgende bron zijn de Vandermaelenkaarten (Plan 8), die gemaakt zijn door Philippe Vandermaelen. Zijn gedetailleerde (schaal 1:20.000) *Carte topographique de la Belgique* is tussen 1846 en 1854 gemaakt en bestaat uit 250 folio's.¹³

Op deze kaart is dezelfde situatie als op de Atlas der Buurtwegen weergegeven. Dit is niet verwonderlijk aangezien beide kaarten omstreeks dezelfde periode gemaakt zijn.

¹¹ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2019

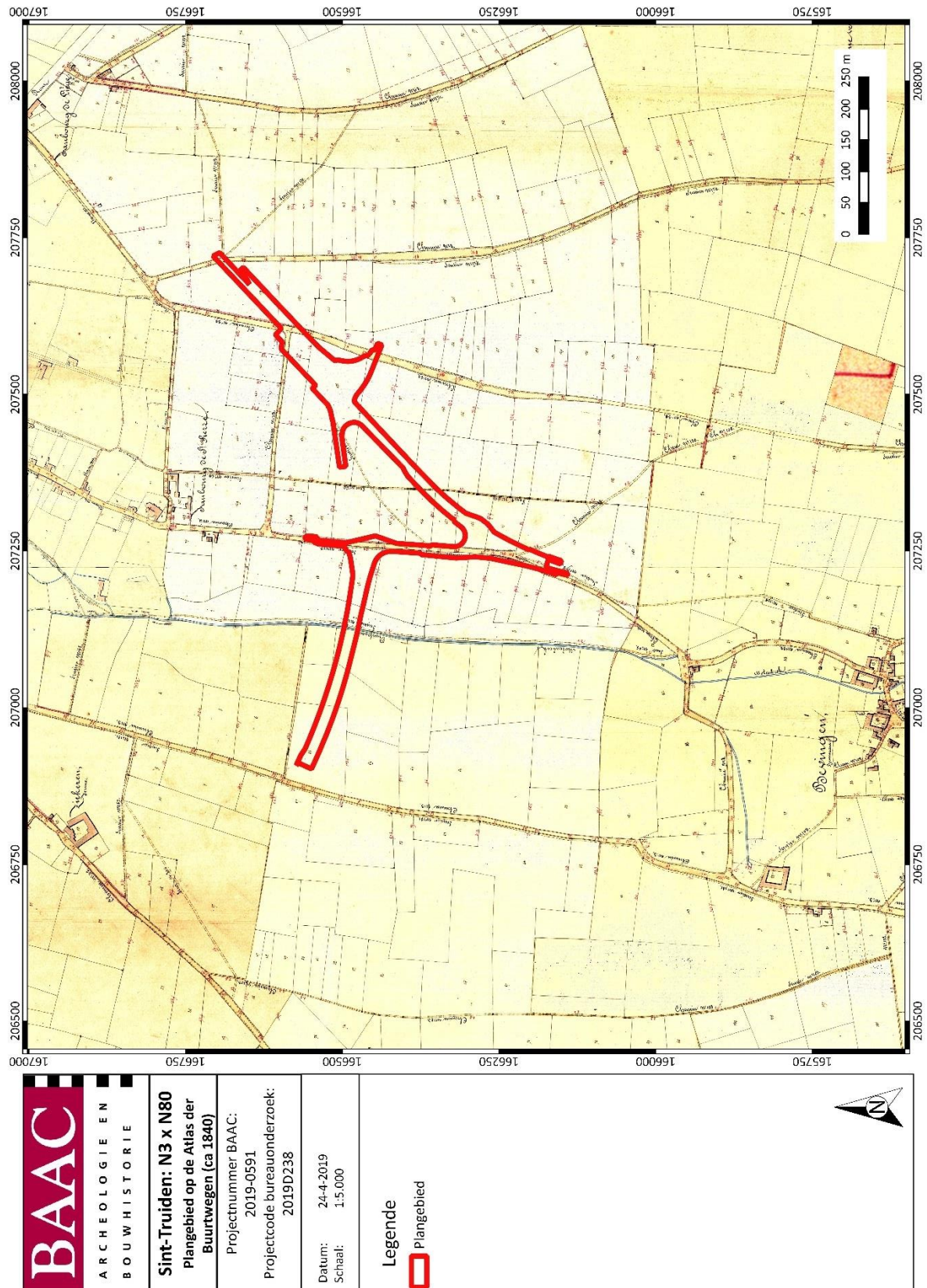
¹² GEOPUNT 2019b

¹³ GEOPUNT 2019c

Plan 6: Plangebied op de Ferrariskaart¹⁴ (1:11.520; digitaal; 24-04-2019)

¹⁴ GEOPUNT 2019a

Plan 7: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen¹⁵ (1:2.500; digitaal; 24-04-2019)

¹⁵ GEOPUNT 2019b

BAAC Vlaanderen Rapport 1122

1.3.3 Recente geschiedenis

Een gewestweg tussen Hasselt en Namen is volgens de aangereikte historische bronnen grotendeels aangelegd in de periode tussen 1830 en 1850. In deze periode werd het wegvak Hasselt-Sint-Truiden geopend voor verkeer. Tussen 1850 en 1880 werd het wegvak tussen Hannuit en Sint-Truiden aangelegd. Deze gewestweg volgde het huidige tracé van de N722, die zich ten noorden van de N80 bevindt. In de jaren 70 van vorige eeuw werd het wegvak tussen Hasselt en Sint-Truiden aangelegd als expresweg, de huidige N80. Deze werd aangelegd om o.a. de dorpskernen van Sint-Lambrechts-Herk en Alken te ontlasten van het drukke verkeer. De nieuwe vierbaansweg tussen Hasselt en Sint-Truiden kreeg in 1930 het nummer N539. De oude steenweg, ten noorden van de huidige N80, behield het nummer N22. De benamingen werden aangepast naar de huidige wegnummering halverwege de jaren 80 van vorige eeuw, tegelijk met de invoering van de nieuwe Europese wegnummering. De twee- en driesijferige nummers worden toegekend op basis van de provincie waarin de weg (grotendeels) gelegen is. Tweecijferige nummers die eindigen op een 0, zoals de N80, verbinden ééncijferige wegen met elkaar. Bijgevolg werd de N539 hernoemd tot de N80, die de N20 (Hasselt) met de N4 (Namen) verbindt. De N22 werd de N722, waarbij de '7' voor de provincie Limburg staat.¹⁷

De N3 is een steenweg die verschillende namen heeft: De Leuvensesteenweg, Tiensesteenweg, Sint-Truidensesteenweg, Luikersteenweg en Tervuursesteenweg. Het oudste gedeelte van de weg werd aangelegd tijdens de Spaanse Successieoorlog tussen Leuven en Halle. In diezelfde eeuw (begin 18^e eeuw) werd het stuk tussen Luik en Sint-Truiden aangelegd.¹⁸

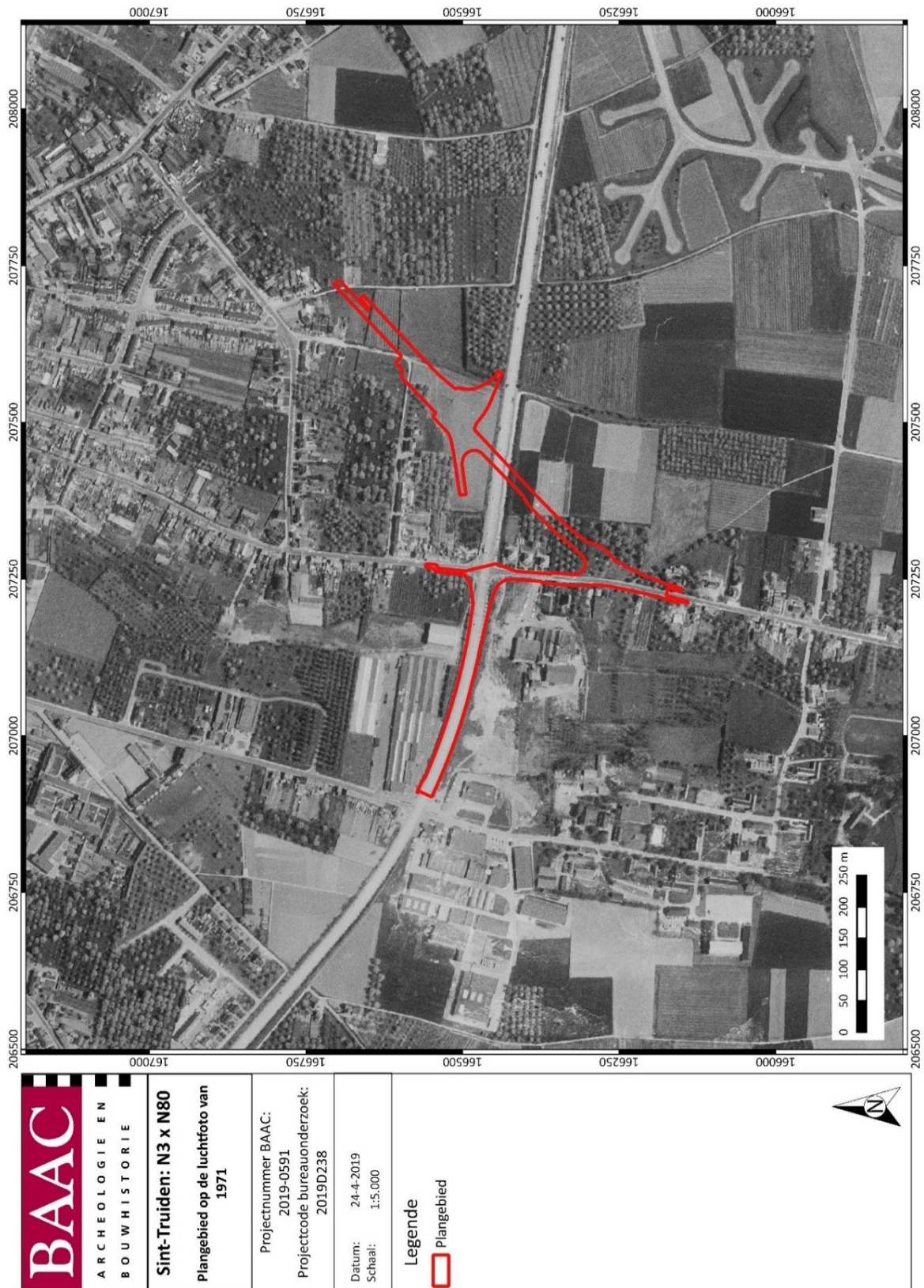
Op de luchtfoto van 1971 (Plan 9) is te zien dat de N3 reeds aangelegd is alsook het zuidelijke gedeelte, de N722a. De N722a heeft dezelfde inplanting als de weg die al te zien is op de kaart van Ferraris in 1777 (Plan 6). De N80 is hier nog niet aangelegd.

Op de topografische kaart van 1976 is de N80 al volledig aanwezig (Plan 10).

Op de luchtfoto van 1979 – 1990 is er weinig verschil met het hedendaagse uitzicht van de knooppunten tussen de N3 en N80 (Plan 11).

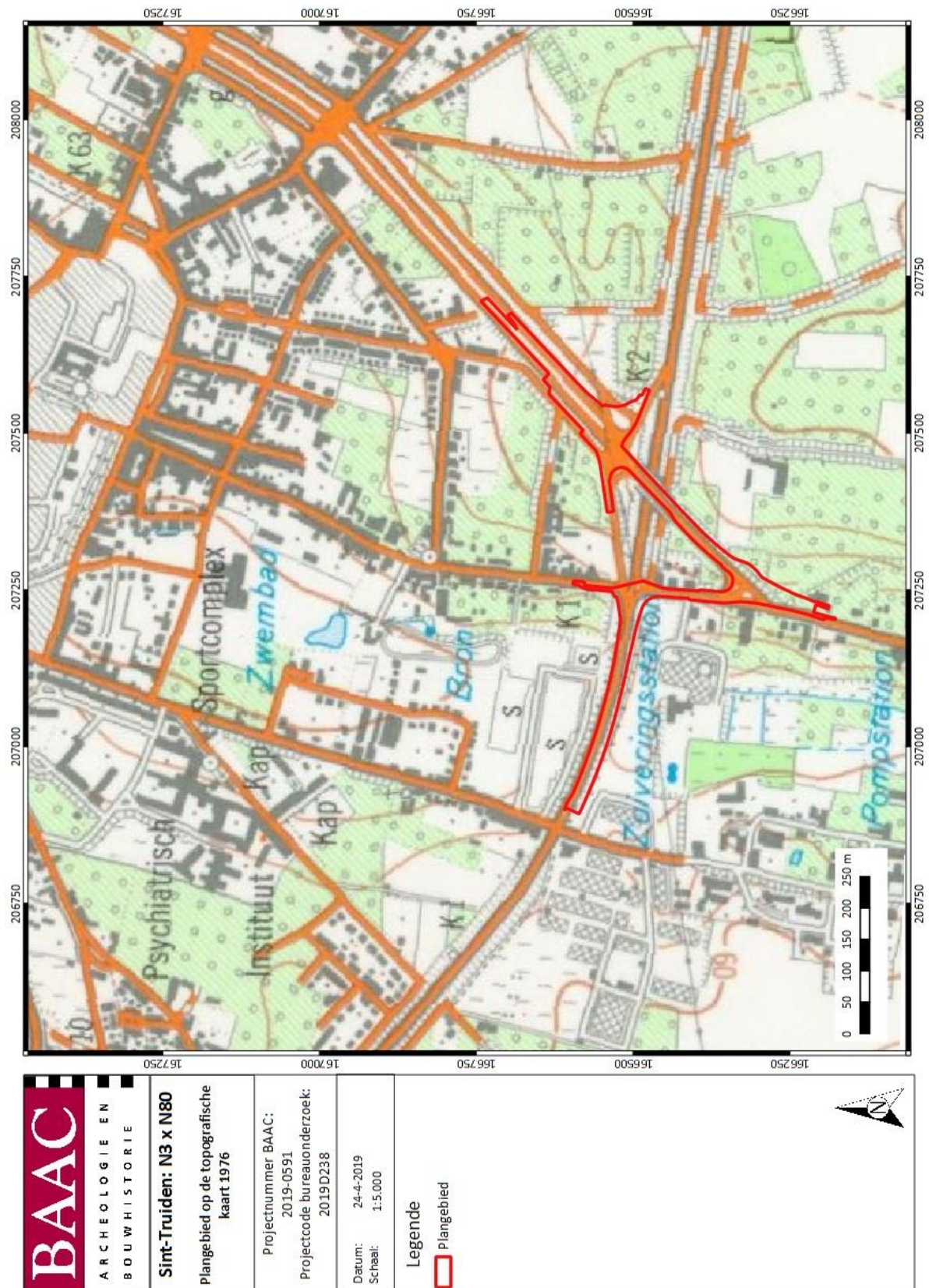
¹⁷ WEGEN-ROUTES.BE 2016; HASSELTS ERFGOED LEXICON 2018

¹⁸ WEGEN-ROUTES.BE 2016; HASSELTS ERFGOED LEXICON 2018

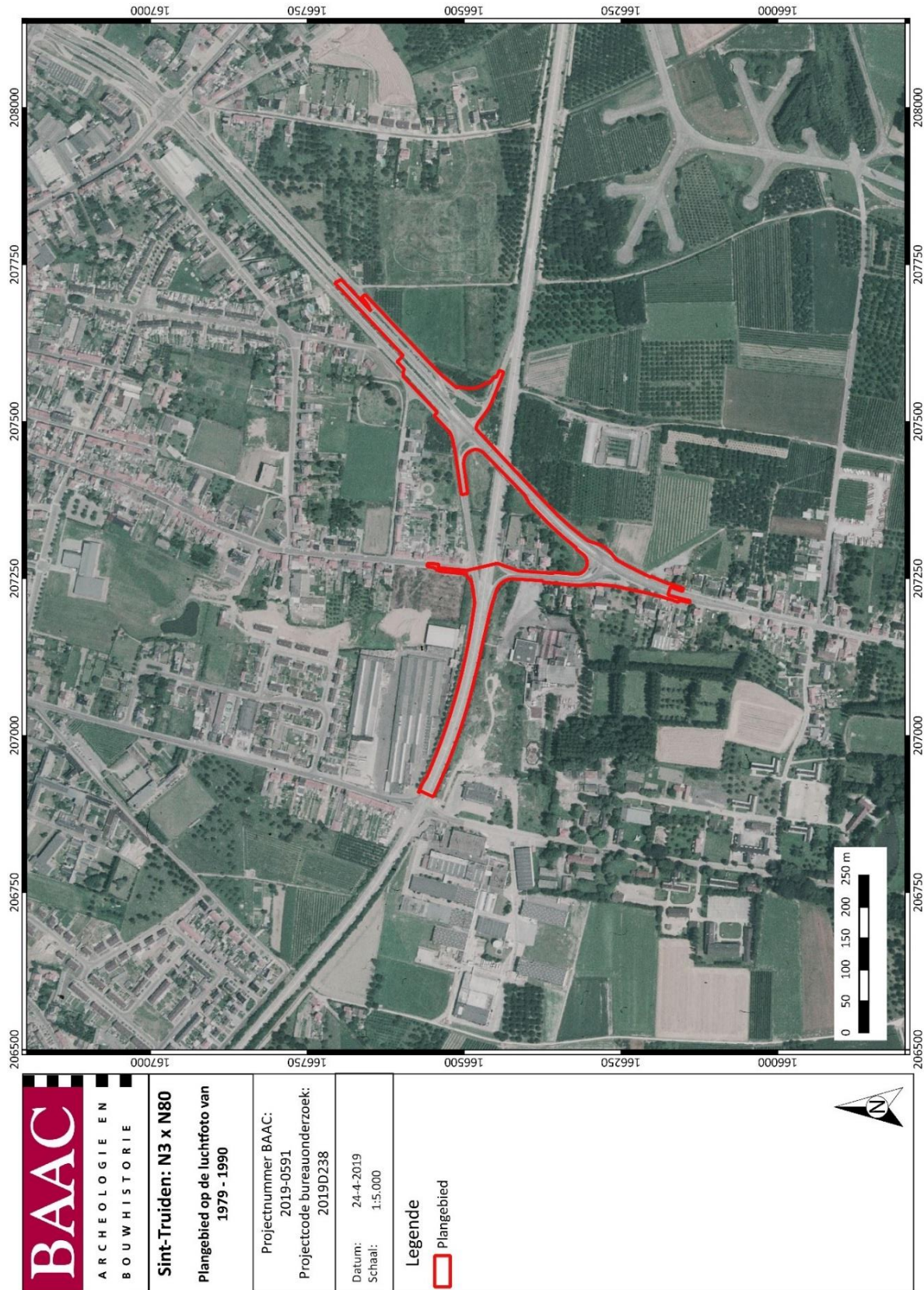
Plan 9: Plangebied op de luchtfoto van 1971¹⁹ (1;1; digitaal; 24-04-2019)

¹⁹ AGIV 2019b

Plan 10: Plangebied op de topografische kaart van 1976²⁰ (1:1; digitaal; 24-04-2019)

²⁰ CARTESIUS 2019

Plan 11: Plangebied op de luchtfoto van 1979 – 1990²¹ (1:1; digitaal; 24-04-2019)

²¹ AGIV 2019c

1.4 Besluit

1.4.1 Datering, interpretatie en archeologische verwachting

Gezien de opzet van de *Archeologienota met Beperkte Samenstelling* kunnen binnen het onderzoeksterrein met hoge waarschijnlijkheid geen concrete archeologische sites of ensembles vastgesteld worden.

1.4.2 Potentieel op kennisvermeerdering

Om het potentieel op kennisvermeerdering in te schatten, wordt gekeken naar de impact van de werken. Dit heeft gevolgen voor het soort advies dat gegeven wordt.

Volgende elementen tonen aan dat de geplande werken geen potentieel op kennisvermeerdering zullen opleveren:

- Bodemopbouw en bewaring van de bodem: De bodem binnen het plangebied bestaat deels uit verstoorde bodem deels uit colluviale gronden. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat de informatie uit de bodemkaart is gebaseerd op velddata verzameld tussen 1949 en 1971, m.a.w. vóór de aanleg van de expresweg. De aanleg van de N80 verstoorde met vrij grote waarschijnlijkheid de bodem volledig.
- Gekende verstoringen: Het historisch en cartografisch materiaal heeft aangetoond dat in de jaren 70 van vorige eeuw werd gestart met de aanleg van de gewestweg N80 tussen Sint-Truiden en Hasselt. De expresweg is opgebouwd uit 2 x 2 rijstroken met (on)verharde middenberm. Verlichtingspalen en bomen wisselen elkaar af op de middenberm. Tevens zijn vangrails en fietspaden aanwezig. Gezien de aanwezige infrastructuur en eventuele nutsleidingen en riolering in de middenberm en naast de weg, kan ervan uitgegaan worden dat de bodem grotendeels verstoord is binnen het projectgebied. Ook de N722a en N3 werd reeds aangelegd voor 1971 en bracht gelijkaardige verstoringen met zich mee.
- Geplande ingrepen:
 - o De geplande ingrepen binnen het volledige projectgebied zullen slechts een beperkte diepte bereiken en zullen zich voornamelijk situeren binnen het bestaande tracé van de knooppunten.
 - o In zone 3 worden nieuwe fietspaden aangelegd die qua omvang zeer beperkt zijn. Onderzoek in deze smalle stroken zou niet leiden tot kenniswinst van het plangebied.

1.4.3 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van de beslissingsboom kan bepaald worden dat verder vooronderzoek niet aangewezen is. Het bureauonderzoek kon voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site binnen de geplande ingrepen aantonen. Er is voldoende informatie over het kennispotentieel. Gezien de ligging van het terrein in een geroerde ondergrond is de kans op het aantreffen van archeologisch relevante lagen zeer klein tot onbestaand en is het potentieel op kennisvermeerdering eveneens onbestaand. Indien archeologische sporen aanwezig waren binnen de contouren van het plangebied, zijn deze hoogstwaarschijnlijk reeds verstoord tijdens de aanleg van de N80, N3 en N722a in de 20e eeuw. De geplande werken zullen zich voornamelijk situeren binnen het bestaande tracé van de huidige weg en zullen bijgevolg geen verdere verstoring van het terrein met zich meebrengen.

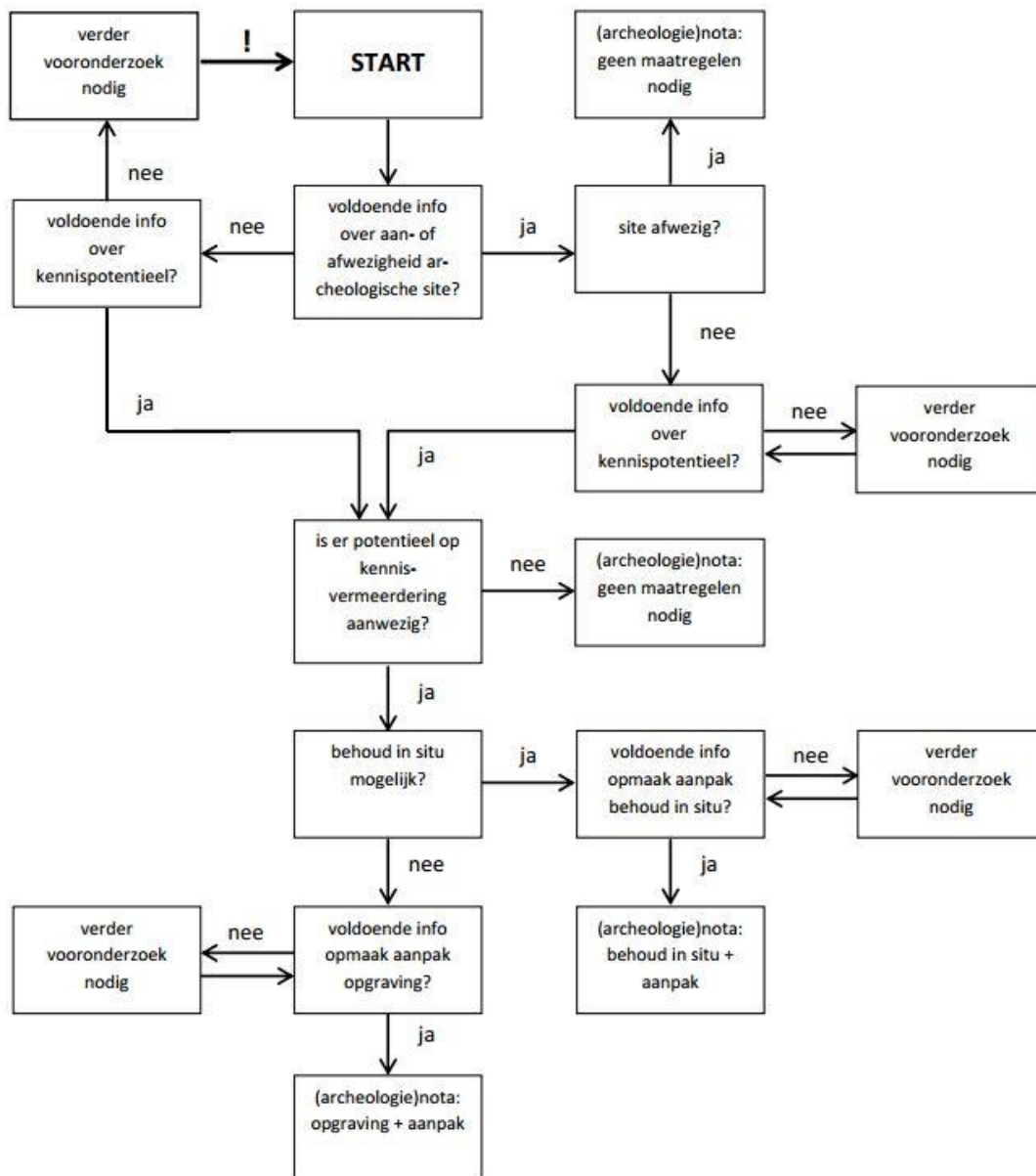
Voldoende info over aan- of afwezigheid van een archeologische site? **Ja.**

Site aanwezig? **Nee.**

Voldoende info over het kennispotentieel? **Ja**

Is er potentieel op kennisvermeerdering aanwezig? **Nee**

Geen verder onderzoek nodig

Figuur 5: Beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek²²

²² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017, fig.3.

2 Samenvatting

Naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundig handelingen heeft BAAC Vlaanderen een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld. De initiatiefnemer plant binnen het plangebied een vernieuwing van de knooppunten van de N3 met de N80 om zo de doorstroom van het verkeer te verbeteren. Er zijn slechts beperkte bodemingrepen gepland op het terrein en de bodemingrepen vinden plaats in reeds verstoorde ondergrond.

Na een uitgebreide studie over het historisch en hedendaags terreingebruik en de geplande werken stelt BAAC Vlaanderen vast dat de kans op het aantreffen van intacte archeologische waarden bij de uitvoering van de geplande werken onbestaande is. De geplande bodemingrepen situeren zich grotendeels binnen het bestaande tracé van de huidige weg. De huidige weg werd reeds aangelegd voor en net na 1970. Dit heeft reeds verstoringen met zich meegebracht. Hierdoor is het aantreffen van archeologisch relevante sporen uit elke tijdsperiode dan ook zeer klein. Verder onderzoek zou niet leiden tot kennisvermeerdering aangezien de voorgaande werken het terrein reeds verstoord hebben en omdat de geplande werken geen verdere verstoring van het terrein zullen veroorzaken.

Op basis van de beperkte impact op de bodem en het gebrek aan te behalen kenniswinst is vervolgonderzoek niet wenselijk, noch noodzakelijk en wordt dit bijgevolg niet door BAAC Vlaanderen geadviseerd.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Geplande werken ter hoogte van zone 1.....	9
Figuur 2: Geplande werken ter hoogte van zone 2.....	10
Figuur 3: Geplande werken zone 3	12
Figuur 4: Beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek	27

4 Lijst met plannen

Plan 1: Plangebied op topografische kaart(1:1; digitaal; 19-04-2019)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (1:1; digitaal; 19-04-2019)	3
Plan 3: Plangebied op meest recente orthofoto (1:1; digitaal; 19-04-2019)	6
Plan 4: Plangebied met weergave van de drie zones voor de geplande werken op de meest recente orthofoto	13
Plan 5: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (1:1; digitaal; 24-04-2019).....	17
Plan 6: Plangebied op de Ferrariskaart (1:11.520; digitaal; 24-04-2019)	19
Plan 7: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1:2.500; digitaal; 24-04-2019)	20
Plan 8: Plangebied op de topografische kaart Vandermaelen (1:20.000; digitaal; 24-04-2019)	21
Plan 9: Plangebied op de luchtfoto van 1971 (1:1; digitaal; 24-04-2019)	23
Plan 10: Plangebied op de topografische kaart van 1976 (1:1; digitaal; 24-04-2019).....	24
Plan 11: Plangebied op de luchtofoto van 1979 – 1990 (1:1; digitaal; 24-04-2019)	25

5 Lijst met tabellen

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.

6 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.
- AGIV, 2018. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Bodemerosiekaart.
- AGIV, 2019a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2019b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- CARTESIUS, 2019. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- DOV VLAANDEREN, 2019. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- GEOPUNT, 2019a. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019b. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845).
- GEOPUNT, 2019c. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854).
- HASSELTS ERFGOED LEXICON, 2018. Expresweg Hasselt-Sint-Truiden. Available at: <http://hasel.be/expressweg-hasselt-sint-truiden> [Accessed February 21, 2018].
- KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2019. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- WEGEN-ROUTES.BE, 2016. WEGEN-ROUTES. Available at: <http://wegen-routes.be/homen.html> [Accessed February 21, 2018].

7 Bijlagen

7.1 18050031_I_AFB_01-OPB01

7.2 18050031_I_AFB_01-OPB02

7.3 18050031_I_TDP_01_TDP

7.4 18050031_I_WEG_01-01

7.5 18050031_I_WEG_01-02